

Asia: Järjestöjen ja säätiöiden palkkatukimääräraha vuoden 2017 talousarviossa

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2017 työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalla momentissa 32.30.51 esitetään 95 miljoonaa euroa kohdennettavaksi palkkatukeen. Lisäksi palkkatukeen kohdennetaan Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön hallinnonalalta (momentit 33.20.50, 33.20.51 ja 33.20.52) 152 miljoonaa euroa. Määrärahojen arvioidaan riittävän työllistämään palkkatuella yli 26000 henkilötyövuoden verran vuonna 2017. Tämä on yli 7000 henkilötyövuotta enemmän kuin vuonna 2016.

Järjestöjen ja säätiöiden käytettävissä olevan palkkatuen määrä kuitenkin edelleen vähenee. Tämä on seurausta talousarvion kirjauksesta, jonka mukaan momentin 32.30.51 määrärahoja saa käyttää:

3) lain 7 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitetun palkkatuen maksamiseen enintään 3 000 henkilötyövuotta vastaavalta osalta.

Kyseinen momentti koskee nimenomaan järjestöjen ja säätiöiden palkkatukea.

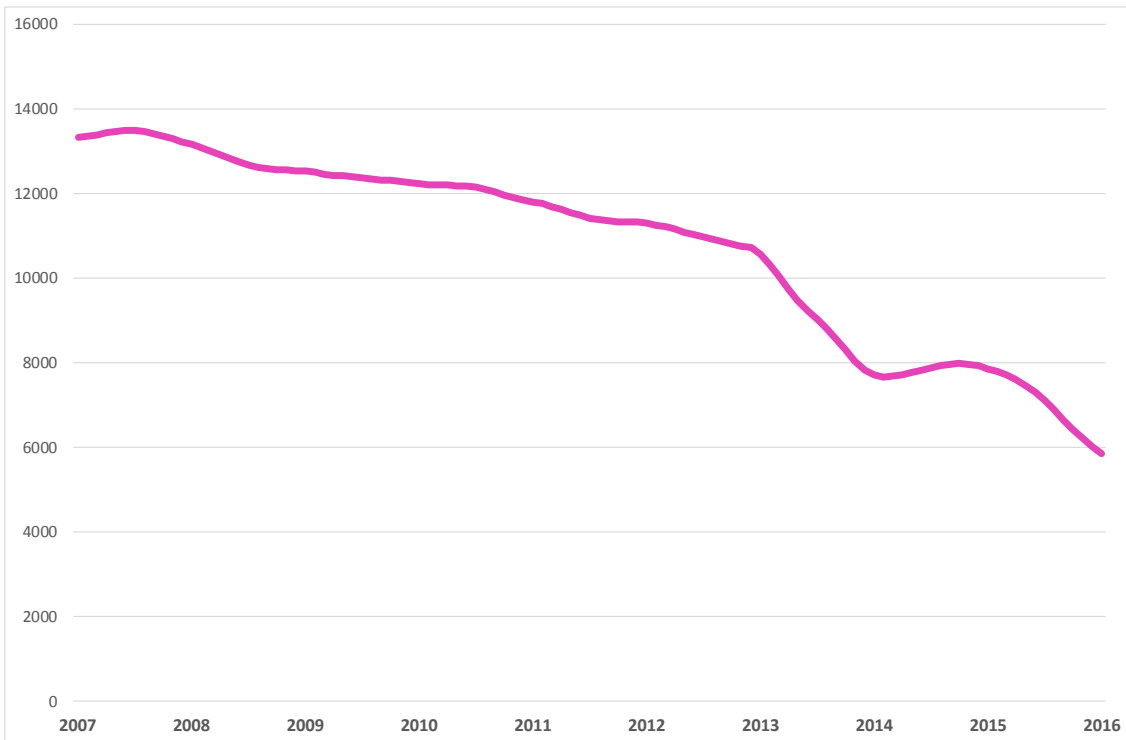
TEM:n arvion mukaan kuluvana vuonna järjestöt ja säätiöt työllistävät palkkatuella noin 4000 henkilötyövuoden verran. Järjestöjen palkkatuella työllistämien määrä on laskenut tasaisesti vuodesta 2008 asti, jolloin työllistettyjä oli vielä lähes 14000 henkilöä (ks. kuvio 1). Vuoden 2016 aikana työllistettyjen määrä on laskenut alle 6000 henkilöön. **Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että järjestöjen mahdollisuudet työllistää palkkatuella ovat romahtaneet. Tämä on tapahtunut samalla kun pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut räjähdysmäisesti (ks. kuvio 2).**

Tämä on merkittävä yhteiskunnallinen ongelma, **sillä järjestöt ja säätiöt ovat keskeisiä vaikeimmin työllistyvien pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten tukijoita, valmentajia ja työllistäjiä työmarkkinoilla.** Niin sanotuilla välityömarkkinoilla järjestöt ja säätiöt ovat luoneet työttömille polkuja avoimille työmarkkinoille tarjoten erilaisia palveluita, kuten kuntoutusta, erilaisia yksilöllisiä ohjauspalveluja sekä työvalmennusta. **Palkkatuki on ollut keskeinen osa työurapolkujen muodostumisessa:** se tarjoaa työttömälle esimerkiksi kuntouttavan työtoiminnan jälkeen mielekkään ja kannustavan askelman kohti avoimia työmarkkinoita. Palkkatukityö vahvistaa lisäksi ihmisten työkykyä, sosiaalisia valmiuksia ja motivoi pyrkimään eteenpäin. Vastavalmistuneille ilman työkokemusta oleville nuorille palkkatuettu työ tarjoaa arvokasta työkokemusta ja työelämätaitoja. Järjestöjen ja säätiöiden valmennuspalvelut tukevat nuoria ammatillisuuden vahvistamisessa ja oman uran suunnittelussa.

Uusien linjausten mukaan palkkatukimäärärahat ollaan nyt suuntaamassa yrityksiin avoimille työmarkkinoille. **Järjestöt ja säätiöt pystyvät antamaan yrityksiä paremmin tukea ja valmennusta palkkatuetussa työssä oleville ohjaushenkilöstönsä ja pitkään karttuneen osaamisensa myötä.** Monelle pitkäaikaistyöttömälle tai osatyökykyiselle tällainen tuki on välttämätöntä, jotta palkkatukityö johtaa edelleen työkyvyn vahvistumiseen. Lisäksi järjestöt työllistävät palkkatuella henkilöitä suunnittelemaan ja järjestämään muille työttömille ja heikompiosaisille toimintaa esim. kohtaamispaikoissa. Näillä on sosiaalisten vaikutusten lisäksi myös työllistymistä edistäviä vaikutuksia. **Palkkatuen puutteella on myös laajempia yhteiskunnallisia vaikutuksia,** jos monia yleishyödyllisiä toimintoja, kuten kierrätystoimintaa, joudutaan vähentämään tai kokonaan lakkauttamaan palkkatuen puutteen vuoksi.

Välityömarkkinoiden yhteistyöryhmän jäsenet eli Valtakunnallinen työpajayhdistys TPY, Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö TVY, Valmennus- ja sosiaalipalveluyhteisöjen yhdistys Oktetti, Suomen Punaisen Ristin Kontti, Mielenterveyden keskusliitto, Sininauhaliitto, Suomen kierrätyskeskusten yhdistys ja Vates-säätiö sekä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry **esittävät, että budjetista poistetaan määrärahojen käyttöä ohjaava kohta 3 eikä järjestöjen ja säätiöiden palkkatukimäärärahoille määrätä kattorajaa.** Näin palkkatukimäärärahoja voidaan käyttää joustavasti järjestöissä ja säätiöissä työllistämiseen, jos esimerkiksi yrityksiin ei synny ennustetulla tavalla palkkatuettuja työpaikkoja.

Kuvio 1. Järjestöjen ja säätiöiden palkkatuella työllistäminen henkilöiden määrän (12 kk:n liukuva keskiarvo) kehitys vuosina 2007-2016 (Lähde: TEM)

Kuvio 2. Järjestöjen ja säätiöiden palkkatuella työllistämät / pitkäaikaistyöttömät vuosina 2007-2016 (Lähde: TEM)

